

GAMTOS TYRIMŲ CENTRO LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS IR JOS ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS TVARKOS APRAŠO PASKIRTIS IR TAIKYMAS

1. Gamtos tyrimų centro (toliau – GTC) lygių galimybių politikos ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato lygių galimybių principus, jų įgyvendinimo priemones ir tvarką, kuriais vadovaujantis įgyvendinama GTC lygių galimybių politika.
2. Aprašo tikslas – užtikrinti visų GTC darbuotojų, studentų ir į GTC besikreipiančių asmenų vienodą padėtį, nepaisant asmenų lyties, lytinės orientacijos, negalios, amžiaus, rasės, etninės priklausomybės, tautybės, religijos, tikėjimo, kalbos, kilmės, socialinės padėties, įsitikinimų ar pažiūrų, pilietybės, šeiminės padėties, ketinimo turėti vaiką (vaikų) ir lygių galimybių principų taikymą visose su GTC funkcijomis susijusiose srityse.
3. Aprašas neapima seksualinio priekabiavimo, įvardyto Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse, sudėties ir baudžiamojo persekiojimo veiksmų.
4. Aprašo normos taikomos visiems GTC darbuotojams.
5. Aprašas yra suderintas su GTC profesine sąjunga.

II SKYRIUS SĄVOKOS

6. **Diskriminacija** – tai teisių suvaržymas, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.
7. **Tiesioginė diskriminacija** – elgesys, kai asmens lyties, lytinės orientacijos, negalios, amžiaus, rasės, etninės priklausomybės, tautybės, religijos, tikėjimo, kalbos, kilmės, socialinės padėties, įsitikinimų ar pažiūrų, pilietybės, šeiminės padėties, ketinimo turėti vaiką (vaikų) pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui, išskyrus Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje ir Aprašo 18 punkte numatytus atvejus.
8. **Netiesioginė diskriminacija** – veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent ši veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.
9. **Lygios galimybės** – žmogaus teisių įgyvendinimas, nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos.
10. **Pilietybė** – asmens konstitucinis-teisinis ryšys su valstybe.
11. **Priekabiavimas** – nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės

priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

12. **Seksualinis priekabiavimas** – nepageidaujamas, užgaulus, žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys su asmeniu, kai tokį elgesį lemia tikslas ar jo poveikis pakenkti asmens orumui, ypač sukuriant bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.
13. **Socialinė padėtis** – visuomeninių aplinkybių visuma, lemianti tam tikros visuomeninės grupės ar pavienio asmens statusą, elgseną, veikimą, jo motyvus, pobūdį, kryptis, taip pat vertybinę orientaciją konkrečioje vietoje ir konkrečiu laiku. Socialinę padėtį dažniausiai lemia asmens įgytas išsilavinimas, kvalifikacija ar mokymasis ir studijos mokslo ir studijų institucijose, turima nuosavybė, gaunamos pajamos, teisės aktuose nustatytos valstybės paramos poreikis ir (arba) kiti su asmens finansine (ekonomine) padėtimi susiję veiksniai.

III SKYRIUS

LYGIŲ GALIMYBIŲ UŽTIKRINIMAS PRIIMANT IR ATLEIDŽIANT IŠ DARBO

14. GTC priėmimas į darbą vykdomas pagal pareigybei keliamus kriterijus, atsižvelgiant į kandidato sugebėjimus, kompetenciją, turimą kvalifikaciją ir žinias.
15. Apie laisvas darbo vietas viešai skelbiama GTC interneto svetainėje, specializuotuose paieškos portaluose ar duomenų bazėse, spaudos leidiniuose ir kitose pasirinktose priemonėse, atsižvelgiant į atrankos pobūdį. Darbo skelbimuose nurodomi reikalavimai, susiję su darbo funkcijai atlikti reikalingomis kompetencijomis, patirtimi ir gebėjimais. Skelbimai apie laisvas darbo vietas yra rengiami taip, kad jie nesudarytų galimybės pretenduoti į laisvą darbo vietą tik tam tikros lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos kandidatams.
16. Darbo skelbime ar darbo pokalbio metu visi reikalavimai ar klausimai yra susiję tik su kandidato tinkamumu atlikti darbą, jo kompetencija, profesionalumu, patirtimi ir kitais panašiais kriterijais.
17. Visi klausimai, užduodami kandidatui į laisvą darbo vietą, yra susiję su atrankos kriterijais. Draudžiama iš kandidato reikalauti informacijos, kuri yra susijusi su jo sveikatos būkle, kvalifikacija ar kitomis aplinkybėmis, nesusijusiomis su tiesioginiu darbo funkcijos atlikimu. Pokalbyje dalyvaujantys GTC darbuotojai negali užduoti jokių klausimų apie kandidato lytį, amžių, lytinę orientaciją, socialinę padėtį, turimą neįgalumą, rasę ar etninę priklausomybę, religiją, įsitikinimus ar tikėjimą, kandidato vaidmenį namuose ar šeimoje, išskyrus atvejus, jei tai tiesiogiai susiję su tinkamu darbo funkcijų atlikimu.
18. GTC taikomi darbuotojų atleidimo iš darbo kriterijai yra susiję tik su darbuotojo kvalifikacija, darbo pareigų netinkamu vykdymu ir kitomis aplinkybėmis, numatytomis įstatymuose. Priimant sprendimą dėl darbuotojo atleidimo iš darbo, visiems GTC darbuotojams atleidimo kriterijai yra taikomi vienodai, atsižvelgiant į objektyvius kriterijus.

IV SKYRIUS

LYGIŲ GALIMYBIŲ UŽTIKRINIMAS GTC DARBO SANTYKIŲ, APMOKĖJIMO IR KARJEROS SRITYSE

19. GTC organizuoja savo veiklą, neatsižvelgdama į lytį, rasę, tautybę, pilietybę, kalbą, kilmę, šeiminę, santuokinę, socialinę padėtį, tikėjimą, įsitikinimus ar pažiūras, amžių, lytinę orientaciją, negalią, etninę priklausomybę, religiją;
20. Visiems darbuotojams sudaro tinkamas ir saugias darbo sąlygas, atitinkančias Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus;

21. Nustatydamas darbo užmokestį, vadovaujasi objektyviais kriterijais, susijusiais su darbuotojo kvalifikacija, profesinio darbo patirtimi, darbuotojui tenkančios atsakomybės laipsniu, atliekamų darbų pobūdžiu, pasiektais rezultatais ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir GTC apmokėjimo sistemoje nustatytais objektyviais kriterijais;
22. Taiko aiškią, skaidrią ir objektyvią darbuotojų skatinimo už darbo rezultatus sistemą Lietuvos Respublikos teisės aktų ir GTC vidaus norminių aktų nustatyta tvarka;
23. Teikia darbuotojams vienodas lengvatas, taiko vienodas garantijas Lietuvos Respublikos teisės aktų ir GTC vidaus norminių aktų nustatytais atvejais;
24. Užtikrina vienodą darbuotojų galimybę ugdyti gebėjimus ir kelti kvalifikaciją;
25. Naudoja vienodus darbuotojų vertinimo kriterijus GTC vidaus norminių aktų nustatyta tvarka;
26. Naudoja vienodus darbo sąlygų keitimo ir atleidimo iš darbo kriterijus Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka;
27. Užtikrina, kad darbuotojai darbo vietoje nepatirtų priekabiavimo;
28. Kuria tokią aplinką, kurioje būtų skatinama pagarba kiekvieno asmens orumui.

V SKYRIUS TVARKOS VYKDYMO PRIEŽIŪRA

29. Šios tvarkos pažeidimas laikomas darbo pareigų pažeidimu. Už tokius pažeidimus taikoma atsakomybė, numatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekse. GTC nustatyti diskriminacijos atvejai nedelsiant perduodami tirti Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai ar kitoms kompetentingoms institucijoms.
 30. Šio Aprašo įgyvendinimą prižiūri Teisės ir personalo skyrius, bendradarbiauja su GTC profesine sąjunga.
 31. GTC galimo pažeidimo atveju bendradarbiauja su tyrimą atliekančiomis institucijomis, teikia visą turimą informaciją, kuri yra reikšminga galimam pažeidimui iširti.
 32. GTC imasi priemonių ir užtikrina, kad darbuotojas, pateikęs skundą dėl diskriminacijos, nebūtų persekiojamas ir būtų apsaugotas nuo priešiško elgesio ar neigiamų pasekmių.
-